

4. HJEM OG FAMILIE

Omfang: 4 samlinger, hver på 3 timer

Målgruppe: Voksne mennesker fra ulike kulturer

Mål: Å øke kunnskapen om de forskjellige tradisjoners oppfatning og praksis med hensyn til hjem og familie

Tema: Hjem og familie

Deltemaer:

1. Det gode hjem
2. Kvinne og mann – roller og ansvar
3. Barna – den store utfordringen
4. Kjernefamilien- Storfamilien

HJEM OG FAMILIE

Innledning

Alle er opptatt av å skape et godt hjem. Alle håper på et harmonisk ekteskap – dersom vi velger å gifte oss. Alle ønsker vi det beste for barna våre. Men hvordan vi skal lykkes med alt dette er det svært delte meninger om. Meningene er delte, ikke bare mellom ulike land og kulturer, men også mellom ulike miljøer i det tradisjonelt norske samfunnet. Uansett hvor vakre idealer vi har for hvordan vårt hjem og vår familie skal være, finner vi ut at å leve sammen i en familie er vanskeligere enn vi hadde trodd.

Mange som kommer nye til Norge, blir forbauset – og kanskje endog forskrekket - over den måten nordmenn forholder seg til hverandre i ekteskapet, og hvordan barna blir oppdradd. Mange innvandrere blir også forbauset når de ser hvordan unge mennesker forholder seg til eldre. De er vant til at eldre mennesker skal vises respekt – noe de ser lite av i det moderne vestlige samfunn.

Vi forstår ikke hverandre, og vi blir oppbrakt over andres tradisjoner som vi ikke selv kan akseptere. Gjennom de følgende samtalekvelder vil vi forsøke å snakke sammen med sikte på å øke forståelsen for hverandres tradisjoner og oppfatninger av hva som er rett og hva som passer seg i et parforhold og mellom foreldre og barn.

Spørsmål knyttet til seksualitet og omgangsform mellom gutter og jenter er et vanskelig tema for de fleste familier i Norge. Ulike miljøer har ulike holdninger og idealer når det gjelder seksualmoral. Det er ikke noe å legge skjul på at både holdninger og praksis har beveget seg i liberal retning her i landet. Innvandrere fra land med svært strenge regler for samkvem mellom kjønnene, kan bli både sjokkert og opprørt over dagens praksis i Norge. At dette lett kan skape smertefulle situasjoner, bør man ha en bevissthet om i gruppesamtalene.

Alkohol- og narkotikamisbruket er et annet trekk ved vestlig kultur som skaper frykt, både hos nordmenn og innvandrere. Svært mange familier er berørt av dette problemet, og det kan være både vanskelig og smertefullt å snakke om.

Omfang: 4 samlinger, hver på 3 timer

Målgruppe: Voksne mennesker fra ulike kulturer

Mål: Å øke kunnskapen om de forskjellige tradisjoners oppfatning og praksis med hensyn til hjem og familie

Tema: Hjem og familie

Deltemaer:

1. Det gode hjem
2. Kvinne og mann – roller og ansvar
3. Barna – den store utfordringen
4. Kjernefamilien- Storfamilien

Familien spiller som regel en langt sterkere rolle i enkeltmenneskers liv enn tilfellet er i Norge. I vår individualistiske tankegang har individet en friere posisjon enn i andre kulturer hvor den enkelte i langt større grad er en del av familien gjennom hele livet. Gjør man noe som anses som galt, fører dette skam over hele familien. I noen kulturer berører denne tenkningen også valg av ektefeller. Bryter man det tradisjonelle mønsteret, kan man krenke familiens ære og fører skam over sin slekt.

Deltema 1:

“Det gode hjem”

Oppgaver og spørsmål til samtale:

- a. Beskriv en vanlig dag i ditt barndomshjem, eller si litt om hvordan dagen forløper i ditt hjem slik det er i dag.
- b. Mange hjem og familier opplever i det norske samfunnet at foreldre blir skilt. Dette skjer så ofte at det er et nasjonalt problem. Hvordan er det mulig å skape et godt hjem når foreldre skiller seg? Hvordan er situasjonen i det landet du kommer fra?
- c. Hvordan vil dere beskrive et “godt hjem”?

- d. Hvordan kommer forskjellige idealer i ulike kulturer til uttrykk?
- e. Sett opp en liste over hvordan dere tenker at en god familie bør fungere.
- f. Drøft hvordan ulike økonomiske ressurser påvirker hjem og familie.
- g. Hvordan mener dere forholdet mellom unge og eldre bør være?

Deltema 2:

Kvinne og mann – roller og ansvar

Situasjon 1:

Bistandsarbeideren kom til et område i Afrika hvor det var et vanlig syn å se en mann som gikk langs veien uten å bære på noe som helst. Fem meter bak kom kona – hun bar en stor vandunk på hodet, hadde et barn bundet til ryggen og leide nummer to i handa. Han ble ganske oppbrakt over synet.

Situasjon 2:

En karikaturtegning i en avis tegner en kjent situasjon fra Norge: Mannen sitter i lenestolen med bena på bordet og leser avisen mens kona står på kjøkkenet og lager middag. Eller kanskje det ikke var en karikaturtegning?

Spørsmål til samtale:

- a. Hvordan har rollefordelingen vært i det samfunn du har vokst opp i?
- b. Hvordan har synet på kvinner og kvinners plass i hjem og samfunn endret seg gjennom den siste generasjonen?
- c. I den grad kvinner og menn er likestilt i dag – hvordan har det påvirket forholdene i hjemmet?
- d. Hvilke positive eller negative virkninger kan kravet om likestilling ha i familier som kommer fra land med en patriarkalsk familiestruktur (et samfunn hvor menn bestemmer det meste)?

Deltema 3:

Barna – den store utfordringen

Situasjon 1:

Sitt pent ved bordet til alle har spist ferdig, Jens! Eier du ikke folkeskikk?"

Situasjon 2:

"Ole, husk at du skal være hjemme før klokken 23!" "Gi deg da, far, jeg er 16!"

Situasjon 3:

"Nina, hvem skal du være sammen med på lørdag kveld? Husk at du skal være hjemme før midnatt!"

Situasjon 4:

"Mamma, kan jeg få låne bilen i kveld, jeg fikk jo kjørekortet på fredag!"

Disse eksemplene er alle hentet fra situasjoner som kan oppstå i norske hjem. I hvilken grad er de treffende for familier fra din kulturelle sammenheng? Kanskje kan det presenteres problemstillinger som nordmenn ikke kjenner så godt?

Spørsmål til samtale:

- a. Hvilke hovedprinsipper har dere for barneoppdragelse i din familie?
- b. Drøft de problemene som oppstår når barn får en annen oppdragelse og har andre normer hjemme enn det som er gjengs i samfunnet rundt.
- c. Hvordan kan vi best takle gruppepresset barn blir utsatt for fra skole og kamerater når det gjelder lompepenger, klær, fritidsutstyr etc.?
- d. Hvilken grad av frihet bør våre tenåringer nyte godt av?
- e. Grensesetting – et nødvendig onde, eller et bidrag til positiv utvikling?
- f. Hva sier norsk lov om forholdet foreldre – barn?

Deltema 4:

Kjernefamilien – storfamilien

Situasjon 1:

Charlotte fortalte om hvordan det var å vokse opp på gård med besteforeldre, tanter og onkler i hus på samme område. Det var helt topp alltid å ha noen å leke med, og av og til var alle sammen i storstua og spiste middag. Men av og til hadde det vært fint å være sammen med bare mor og far...

Er det noen i gruppen som har vokst opp i en storfamilie? Del gjerne dine erfaringer med de andre.

Situasjon 2:

Familien Langeland har flyttet fra bygda hvor de kjente mange, og slekt og venner så de ofte. Så kommer de til Bergen. De bor i en blokkleilighet i en forstad. De har en datter på 13. De kjenner ingen og føler seg ikke helt hjemme i sin nye tilværelse. Datteren kjeder seg og foreldrene vet ikke helt hva de skal gjøre.

Hvilke råd vil dere gi til familien Langeland?

Spørsmål til samtale:

- a. Hvordan vil du beskrive de sterke/svake sidene ved kjernefamiliemodellen?
- b. Hvordan vil du beskrive de sterke/svake sidene ved storfamiliemodellen?
- c. Hvilke utfordringer får vi når idealene fra disse to modellene møtes?
- d. Hvilke fordeler og ulemper ser dere ved å ha sterke slekts/familiebånd.
- e. Hvilke konflikter kan oppstå mellom sterke familietradisjoner og det offentlige samfunn?